

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ສະພາແຫ່ງຊາດ

ເລກທີ 44 /ສພຊ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ວັນທີ 24 ທັນວາ 2013

ກົດໝາຍ
ວ່າດ້ວຍ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ (ສະບັບປັບປຸງ)
ພາກທີ I
ບົດບັນຍັດທົ່ວໄປ

ມາດຕາ 1(ປັບປຸງ) ຈຸດປະສົງ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ກຳນົດ ຫຼັກການ, ລະບຽບການ ແລະ ມາດຕະການ ກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ, ນຳໃຊ້, ປົກປັກຮັກສາ, ອະນຸລັກ, ບູລະນະ, ປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ເພື່ອຮັກສາໄວ້ ຊຶ່ງຄຸນຄ່າຂອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ ແນໃສ່ສຶກສາອົບຮົມພົນລະເມືອງໃຫ້ມີນ້ຳໃຈຮັກຊາດ, ຮັກມູນເຊື້ອອັນດີງາມຂອງຊາດ, ເປັນປັດໄຈຄຳປະກັນການຍືນຍົງຄົງຕົວຂອງຊາດລາວຕະຫຼອດໄປ, ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

ມາດຕາ 2(ປັບປຸງ) ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ຜະລິດຕະພັນທີ່ມະນຸດສ້າງຂຶ້ນ ຫຼື ສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ໂດຍທຳມະຊາດ ທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ, ເປັນຂັບສົມບັດອັນລຳຄ່າ, ເປັນກຳມະສິດລວມຂອງວົງຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດລາວ ຊຶ່ງມີມໍຣະດົກລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ລະດັບຊາດ ແລະ ອາດຖືກຮັບຮອງເປັນມໍຣະດົກພາກພື້ນ ຫຼື ມໍຣະດົກໂລກ.

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ປະກອບດ້ວຍ ມໍຣະດົກທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ ທີ່ເປັນວັດຖຸ, ບໍ່ເປັນວັດຖຸ, ເປັນສັງຫາລິມະຊັບ ຫຼື ອະສັງຫາລິມະຊັບ, ມີຊີວິດ ຫຼື ບໍ່ມີຊີວິດ ຊຶ່ງຍັງຍືນເຖິງຄວາມເປັນມາຂອງຊາດລາວ, ຄົນລາວໃນແຕ່ລະຍຸກແຕ່ລະສະໄໝ.

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ມີ ຢູ່ທັງ ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 3(ປັບປຸງ) ການອະທິບາຍຄຳສັບ

ຄຳສັບໃນກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີ ຄວາມໝາຍ ດັ່ງນີ້:

1. **ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ** ໝາຍເຖິງ ມໍຣະດົກ ທີ່ເປັນວັດຖຸ ຫຼື ບໍ່ເປັນວັດຖຸ, ເປັນສັງຫາລິມະຊັບ ຫຼື ອະສັງຫາລິມະຊັບ ທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ວິທະຍາສາດ ຫຼື ເຕັກໂນໂລຊີ ທີ່ເປັນສົມບັດຂອງຊາດ, ໄດ້ຮັບການສືບທອດ ກັນມາແຕ່ລະຍຸກແຕ່ລະສະໄໝ;
2. **ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານທຳມະຊາດ** ໝາຍເຖິງ ມໍຣະດົກທີ່ເກີດຂຶ້ນໂດຍທຳມະຊາດ ທີ່ມີຊີວິດ ຫຼື ບໍ່ມີຊີວິດ ຊຶ່ງມີຄຸນຄ່າສູງທາງດ້ານທັດສະນີຍະພາບ ແລະ ຊີວະນາໆພັນ ທີ່ຍັງຄົງ ຄວາມສົມບູນທາງທຳມະຊາດ ແລະ ຄວາມສວຍສົດງົດງາມ;
3. **ສົມບັດມິ່ງເມືອງ** ໝາຍເຖິງ ມໍຣະດົກຕົກທອດ ທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ໂດດເດັ່ນເປັນພິເສດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ທຳມະຊາດທີ່ຫາຍາກ ແລະ ເປັນເອກະລັກຂອງຊາດ ທີ່ເປັນ ວັດຖຸ, ບໍ່ເປັນວັດຖຸ, ສັງຫາລິມະຊັບ ຫຼື ອະສັງຫາລິມະຊັບ;
4. **ຮ່ອງຮອຍປະຫວັດສາດ** ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່, ສິ່ງກໍ່ສ້າງທາງດ້ານສະຖາປັດຕະຍະ ກຳ, ບູຮານສະຖານ ຊຶ່ງມີວັດຖຸບູຮານ ທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ວິ ທະຍາສາດ;
5. **ວັດຖຸບູຮານ** ໝາຍເຖິງ ຜະລິດຕະພັນທາງດ້ານວັດຖຸ ທີ່ສ້າງຂຶ້ນໂດຍມະນຸດ ອັນເປັນ ຫຼັກຖານຢັ້ງຢືນ ເຖິງປະຫວັດສາດແຫ່ງຂະບວນວິວັດຂອງສັງຄົມມະນຸດ;
6. **ແຫຼ່ງວັດຖຸບູຮານ** ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ ຊຶ່ງວັດຖຸບູຮານ, ສະຖານບູຮານ ແລະ ບັນດາ ຮ່ອງຮອຍຫຼັກຖານທາງປະຫວັດສາດ ຖືກຄົ້ນພົບຢູ່ຮ່ວມກັນເປັນກຸ່ມ;
7. **ວັດຖຸຈຳລອງແບບ** ໝາຍເຖິງ ວັດຖຸທີ່ສ້າງຂຶ້ນໃໝ່ ໂດຍການກ່າຍເອົາແບບວັດຖຸ ບູຮານ ຊຶ່ງມີລັກສະນະຮູບຊົງ, ລັດສ່ວນ, ສີສັນ, ລວດລາຍ, ການຕິບແຕ່ງ ແລະ ຈຸດພິເສດອື່ນ ຕາມ ແບບສະບັບເດີມ;
8. **ສະຖາປັດຕະຍະກຳ** ໝາຍເຖິງ ສິ່ງກໍ່ສ້າງແຫ່ງສິລະປະທີ່ໂດດເດັ່ນທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ຊຶ່ງຕິດພັນກັບແບບແຜນດຳລົງຊີວິດ ຂອງປະຊາຊົນບັນດາເຜົ່າ, ຂອງບັນ ພະບຸລຸດ ແລະ ວິລະບຸລຸດແຫ່ງຊາດ;
9. **ການປົກປັກຮັກສາມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ** ໝາຍເຖິງ ການປ້ອງກັນບໍ່ໃຫ້ຖືກລັກ, ທຳລາຍ, ຈູດເຜົາ, ຖືກເສັຍຫາຍຈາກທຳມະຊາດ ຫຼື ຖືກເອົາໄປນຳໃຊ້ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
10. **ການອະນຸລັກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ** ໝາຍເຖິງ ການຮັກສາໄວ້ ຊຶ່ງຄຸນຄ່າ, ຮ່ອງຮອຍ, ສີສັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ທຳມະຊາດຂອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ເສື່ອມ ໂຊມ ແລະ ສູນຫາຍ;
11. **ການບູລະນະມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ** ໝາຍເຖິງ ຂະບວນການສ້ອມແປງ, ຮັກສາຮູບ ແບບ, ລວດລາຍ ສິລະປະ ແລະ ລາຍລະອຽດເດີມຂອງອາຄານ, ສິ່ງກໍ່ສ້າງໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມຍຸກສະ ໄໝທີ່ແນ່ນອນ ໂດຍຕໍ່ເຕີມ ແລະ ເສີມສ່ວນດັ່ງເດີມທີ່ຂາດຫາຍໄປໃຫ້ສົມບູນ;

12. ການປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ໝາຍເຖິງ ການບູລະນະສ້ອມແປງຄືນໃໝ່ ເພື່ອໃຫ້ວັດຖຸ ຫຼື ສິ່ງກໍ່ສ້າງດ້ານປະຫວັດສາດ, ວັດທະນະທຳ, ທັດສະນີຍະພາບທຳມະຊາດ ຄືນສູ່ສະພາບ ແລະ ເອກະລັກດັ້ງເດີມ;

13. ມໍຣະດົກສະຖານ ໝາຍເຖິງ ບູຮານສະຖານ, ປູຊະນິຍະສະຖານ, ອະນຸສອນສະຖານ, ສະຖານທີ່ທຳມະຊາດ ແລະ ສະຖາປັດຕະຍະກຳ ຊຶ່ງມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ວິທະຍາສາດ ຫຼື ເຕັກໂນໂລຊີ, ທັດສະນີຍະພາບທີ່ສືບທອດກັນມາ;

14. ປູຊະນິຍະສະຖານ ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ ຊຶ່ງເປັນບ່ອນເຄົາລົບບູຊາ ຂອງປະຊາຊົນ ທີ່ຕິດພັນກັບການເຄື່ອນໄຫວທາງສາສະໜາ, ຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ຮ່ອງຮອຍປະຫວັດສາດ;

15. ອະນຸສອນສະຖານ ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ລະນຶກເຖິງວິລະກຳຂອງບັນພະບຸລຸດ ແລະ ຂະບວນການຕໍ່ສູ້ອັນພິລະອາດຫານ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາປະເທດຊາດ ເພື່ອຄວາມຊົງຈຳຂອງອະນຸຊົນຄົນຮຸ່ນຫຼັງ;

16. ຫໍພິພິທະພັນ ໝາຍເຖິງ ສະຖານທີ່ເກັບມ້ຽນ, ອະນຸລັກຮັກສາ ແລະ ວາງສະແດງ ວັດຖຸພັນກ່ຽວກັບ ວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ທຳມະຊາດ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ສັງຄົມ ເພື່ອຮັບໃຊ້ການຄົ້ນຄວ້າ, ສຶກສາອົບຮົມ, ທັດສະນະສຶກສາ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ;

17. ຊັບສົມບັດອັນລ້ຳຄ່າ ໝາຍເຖິງ ຊັບສົມບັດທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ໂດດເດັ່ນ ແລະ ຫາຍາກ.

ມາດຕາ 4(ບັບປຸງ) ນະໂຍບາຍຂອງລັດກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ລັດ ສົ່ງເສີມ ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກ ມໍຣະດົກ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແຫ່ງຊາດ.

ລັດ ສົ່ງເສີມ ແລະ ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ປະກອບສ່ວນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ປົກປັກຮັກສາ, ອະນຸລັກ, ບູລະນະ ແລະ ປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມຍືນຍົງ ຄົງຕົວ.

ລັດ ສົ່ງເສີມການຄົ້ນຄວ້າ, ການປະດິດແຕ່ງ, ການເຜີຍແຜ່ຄຸນຄ່າທີ່ມີລັກສະນະຊາດ, ມະຫາຊົນ ແລະ ກ້າວໜ້າຂອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ພ້ອມທັງຈຳກັດ, ແກ້ໄຂສິ່ງກົດໝ່ວງຖ່ວງດີ ຄວາມກ້າວໜ້າ ຂອງປະຊາຊົນລາວບັນດາເຜົ່າ ແລະ ຂອງປະເທດຊາດ.

ລັດ ຮັບຮູ້ ແລະ ປົກປ້ອງກຳມະສິດ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ ຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 5(ໃໝ່) ຫຼັກການພື້ນຖານກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຫຼັກການພື້ນຖານ ດັ່ງນີ້ :

1. ການສຶກສາ, ສຳຫຼວດ, ຊຸດຄົ້ນ, ເກັບກູ້, ກອບກູ້, ຄົ້ນຄວ້າ, ວິໄຈ, ການປະດິດແຕ່ງ, ການໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ ຕ້ອງຮັບປະກັນການຍືນຍົງ ຄົງຕົວຂອງຊາດ, ເປັນກຳລັງດັນ ໃນການພັດທະນາປະເທດຊາດ ໃຫ້ຮັ່ງມີ, ເຂັ້ມແຂງ;
2. ການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແນວທາງ, ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍຂອງລັດ ແລະ ໄປຄຽງຄູ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ;
3. ການບູລະນະປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງຮັບປະກັນລັກສະນະຊາດ, ມະຫາຊົນ ແລະ ກ້າວໜ້າ ພ້ອມທັງຈຳກັດ, ແກ້ໄຂສິ່ງກົດໜ່ວງຖ່ວງດົງຄວາມກ້າວໜ້າ ຂອງປະຊາຊົນລາວ ບັນດາເຜົ່າ ແລະ ຂອງປະເທດຊາດ;
4. ການແກ້ໄຂຂີ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງຮັບປະກັນຄວາມຍຸຕິທຳ, ໂປ່ງໃສ ແລະ ສາມາດກວດສອບໄດ້;
5. ການປົກປັກຮັກສາ, ອະນຸລັກ ແລະ ເສີມຂະຫຍາຍຄຸນຄ່າຂອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງໃຫ້ມີສ່ວນຮ່ວມຂອງປະຊາຊົນ, ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ແລະ ພາກສ່ວນເສດຖະກິດ.

ມາດຕາ 6(ປັບປຸງ) ພັນທະຂອງພົນລະເມືອງ

ພົນລະເມືອງລາວ, ຄົນຕ່າງດ້າວ, ຄົນບໍ່ມີສັນຊາດ ທີ່ອາໄສຢູ່ ສປປ ລາວ ລ້ວນແຕ່ມີ ພັນທະໃນການປົກປັກຮັກສາ, ອະນຸລັກ, ບູລະນະ ແລະ ປະຕິສັງຂອນ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ.

ຄົນຕ່າງປະເທດ, ນັກທ່ອງທ່ຽວທີ່ເຂົ້າມາ ສປປ ລາວ ລວມທັງຄົນລາວ ຢູ່ ຕ່າງປະເທດ ກໍມີພັນທະປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ອະນຸລັກ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ.

ມາດຕາ 7(ໃໝ່) ຂອບເຂດການນຳໃຊ້ກົດໝາຍ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ນຳໃຊ້ສຳລັບ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ເຄື່ອນໄຫວວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ ຢູ່ ສປປ ລາວ.

ມາດຕາ 8(ປັບປຸງ) ການຮ່ວມມືສາກົນ

ລັດ ສົ່ງເສີມການພົວພັນ, ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ດ້ວຍການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ, ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ, ຝຶກອົບຮົມວິຊາການ, ເຜີຍແຜ່ວັດທະນະທຳ, ວາງສະແດງ, ຍາດແຍ່ງທຶນຮອນ, ປະຕິບັດ ສັນຍາສາກົນ ແລະ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ II
ປະເພດ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ
ໝວດທີ 1
ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳ

ມາດຕາ 9 ປະເພດມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ມີ ສອງ ປະເພດ ຄື:

1. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ເປັນວັດຖຸ;
2. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ.

ມາດຕາ 10(ປັບປຸງ) ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ເປັນວັດຖຸ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ເປັນວັດຖຸ ແມ່ນ ມໍຣະດົກ ທີ່ມີຕົວຕົນ, ເປັນຊັບສົມບັດອັນລຳຄ່າ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ຊຶ່ງມີ ສິ່ງທີ່ເປັນສັງຫາລິມະຊັບ ຫຼື ອະສັງຫາລິມະຊັບ ທີ່ເປັນເອກະລັກ ເປັນຕົ້ນ ເຄື່ອງມືການຜະລິດ, ເຄື່ອງທັດຖະກຳ, ເຄື່ອງອຸປະໂພກ, ບໍລິໂພກ, ວິຈິດຕະກຳ, ເຄື່ອງດົນຕີພື້ນເມືອງ, ສິ່ງຈາລຶກບູຮານ, ວັດຖຸບູຮານ, ບູຮານສະຖານ, ບູຊະນິຍະສະຖານ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 11 ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ແມ່ນ ມໍຣະດົກທີ່ບໍ່ມີຕົວຕົນ, ເປັນຊັບສົມບັດອັນລຳຄ່າ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ເຊັ່ນ ພູມປັນຍາ, ຄວາມຮູ້, ປັດຊະຍາຂອງມະຫາຊົນ, ຄວາມເຊື່ອຖື, ຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມ ຊຶ່ງສະແດງອອກໃນວິຖີຊີວິດ, ມາລະຍາດໃນສັງຄົມ, ພາສາ, ຕົວອັກສອນ, ຕົວເລກ, ພື້ນແຜ່ນ, ຕຳນານ, ນິທານ, ສຸພາສິດ, ກາບກອນ, ສຽງດົນຕີພື້ນເມືອງ, ບົດພ້ອມພື້ນເມືອງ, ສຽງຮ້ອງ, ທຳນອງເພງ, ຂັບລຳ, ຕຳລາຢາພື້ນເມືອງ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ໄດ້ສືບທອດກັນມາ.

ໝວດທີ 2
ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດ

ມາດຕາ 12 ປະເພດມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດ ມີ ສອງ ປະເພດ ຄື:

1. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດທີ່ເປັນວັດຖຸ;
2. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ.

ມາດຕາ 13(ປັບປຸງ) ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດທີ່ເປັນວັດຖຸ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດທີ່ເປັນວັດຖຸ ແມ່ນ ມໍຣະດົກທີ່ມີຕົວຕົນ, ເປັນຊັບສົມບັດອັນລຳຄ່າ ທາງດ້ານປະຫວັດສາດ ຊຶ່ງມີ ສິ່ງທີ່ເປັນສັງຫາລິມະຊັບ ຫຼື ອະສັງຫາລິມະຊັບ ເປັນຕົ້ນ ທໍ, ໂຮງ, ອາວຸດຍຸດໂທປະກອນ, ພາຫະນະ, ເຄື່ອງອຸປະໂພກ, ເຄື່ອງບໍລິໂພກ, ເອກະສານທີ່ໄດ້ບັນທຶກໄວ້, ສະຖານທີ່ປະຫວັດສາດ ເຊັ່ນ ສະໝໍລະພູມ, ອະນຸສອນສະຖານ, ຖານທີ່ໝັ້ນຂອງຂະບວນການຕໍ່ສູ້ຂອງປະຊາຊົນ, ບັນພະບູລຸດ ແລະ ຜູ້ນຳການປະຕິວັດ.

ມາດຕາ 14 ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານປະຫວັດສາດທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ແມ່ນ ມໍຣະດົກທາງດ້ານຈິດໃຈ ທີ່ຕິດພັນກັບປະຫວັດສາດແຕ່ລະຍຸກແຕ່ລະສະໄໝ ເຊັ່ນ ແນວຄິດ, ທິດສະດີ, ອຸດົມການ ຊຶ່ງສະແດງເຖິງມູນເຊື້ອຮັກຊາດ, ພິລະອາດຫານຕໍ່ສູ້ບໍ່ຍອມຈຳນົນ, ບັນຍາຄວາມຮູ້, ຄວາມສາມາດ, ຍຸດທະສາດ, ສິລະປະຍຸດ, ຍຸດທະວິທີ, ບົດຮຽນໃນການຕໍ່ສູ້, ການນຳພາ, ການປົກຄອງ ແລະ ການສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ.

ໝວດທີ 3

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ມາດຕາ 15 ປະເພດມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ມີ ສອງ ປະເພດ ຄື:

1. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານທຳມະຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານທັດສະນີຍະພາບ;
2. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ວິທະຍາສາດ.

ມາດຕາ 16 ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານທັດສະນີຍະພາບ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານທັດສະນີຍະພາບ ແມ່ນ ມໍຣະດົກທີ່ມີຄວາມສວຍງາມອັນໂດດເດັ່ນ, ອຸດົມສົມບູນໄປດ້ວຍຊີວະນາໆພັນ ເປັນຕົ້ນ ປ່າສະຫງວນ, ເຂດອະນຸລັກ ຊີວະນາໆພັນ, ຖ້ຳທຳມະຊາດ, ພູ, ຜາ, ນ້ຳຕົກຕາດ, ແກ້ງ, ຄອນ, ແມ່ນ້ຳ, ລຳເຊ, ເກາະດອນ, ຫ້ວຍ, ໜອງ, ຄອງ, ບຶງ, ພືດ, ສັດ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 17(ປັບປຸງ) ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ວິທະຍາສາດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ທີ່ມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານນິເວດວິທະຍາ ແລະ ວິທະຍາສາດ ແມ່ນ ມໍຣະດົກອັນລຳຄ່າທາງດ້ານທຳມະຊາດ ທີ່ມີຄວາມສຳຄັນ, ໂດດເດັ່ນທາງດ້ານທໍລະນີສາດ, ຊີວະສາດ ແລະ ພູມສາດ ເປັນຕົ້ນ ແຮ່ທາດ, ພືດ, ສັດ, ພູ, ຜາ, ປ່າໄມ້.

ພາກທີ III
ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ສົມບັດມົ້ງເມືອງ
ໝວດທີ 1
ລະດັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ມາດຕາ 18(ປັບປຸງ) ລະດັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ມີ ສີ່ ລະດັບ ດັ່ງນີ້:

1. ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ;
2. ລະດັບຊາດ;
3. ລະດັບພາກພື້ນ;
4. ລະດັບໂລກ.

ມາດຕາ 19(ປັບປຸງ) ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບທ້ອງຖິ່ນ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ນ ມໍຣະດົກທີ່ມີຄຸນຄ່າອັນໂດດເດັ່ນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ນັ້ນ ເຊັ່ນ ພະທາດອົງຮັງ, ພະບາດໂພນສັນ, ພະທາດສີໂຄດຕະບອງ, ຖ້ຳປິວ, ຫີນຕັ້ງ, ບໍ່ນ້ຳອູ່ນ, ດົນຕີພື້ນເມືອງ, ຂັບ, ລຳ, ຟ້ອນ.

ມາດຕາ 20(ປັບປຸງ) ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບຊາດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບຊາດ ແມ່ນ ມໍຣະດົກທີ່ມີຄຸນຄ່າອັນໂດດເດັ່ນລະດັບຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ ຊຶ່ງ ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງຂອງ ສປປ ລາວ ທີ່ ເປັນມໍຣະດົກຂອງວົງສາຄະນະຍາດແຫ່ງຊາດ ເຊັ່ນ ທົ່ງໄຫຫີນ, ພະທາດຫຼວງວຽງຈັນ, ວັດຊຽງທອງ, ຖ້ຳເມືອງວຽງໄຊ, ຄອນພະເພັງ, ຫຼີ່ຜີ, ແບບຟ້ອນລຳວົງລາວ, ນິທານສັງສິນໄຊ, ນິທານສຽວສະຫວາດ.

ມາດຕາ 21(ປັບປຸງ) ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບພາກພື້ນ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບພາກພື້ນ ແມ່ນ ມໍຣະດົກທີ່ມີຄຸນຄ່າອັນໂດດເດັ່ນລະດັບພາກພື້ນ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ ຊຶ່ງ ເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໃດໜຶ່ງຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ ປະຈຳພາກພື້ນ ເຊັ່ນ ປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ.

ມາດຕາ 22(ປັບປຸງ) ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບໂລກ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບໂລກ ແມ່ນ ມໍຣະດົກຂອງລາວທີ່ມີຄຸນຄ່າອັນໂດດເດັ່ນລະດັບໂລກ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ທຳມະຊາດ ຊຶ່ງເກີດຂຶ້ນ ແລະ ຕັ້ງຢູ່ໃນພື້ນທີ່ໃດ

ໜຶ່ງ ຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຈາກອົງການສະຫະປະຊາຊາດ ເພື່ອການສຶກສາ, ວິທະຍາສາດ ແລະ ວັດທະນະທຳ ເຊັ່ນ ເມືອງຫຼວງພະບາງ, ວັດພູຈຳປາສັກ.

ໝວດທີ 2 ສົມບັດມິ່ງເມືອງ

ມາດຕາ 23(ປັບປຸງ) ຄວາມສຳຄັນຂອງສົມບັດມິ່ງເມືອງ

ສົມບັດມິ່ງເມືອງ ປະກອບດ້ວຍ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທີ່ມີຄຸນຄ່າອັນໂດດເດັ່ນເປັນພິເສດ, ຫາຍາກ, ເປັນເອກະລັກຂອງຊາດ ແລະ ເປັນທີ່ສັກກາລະບູຊາ ຊຶ່ງມີຄວາມສຳຄັນ ທີ່ພົນລະເມືອງລາວ ທຸກຄົນ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ປົກປັກຮັກສາ, ອະນຸລັກໃຫ້ໝັ້ນຄົງ ຢູ່ຄູ່ບ້ານຄູ່ເມືອງ.

ມາດຕາ 24(ປັບປຸງ) ປະເພດສົມບັດມິ່ງເມືອງ

ສົມບັດມິ່ງເມືອງ ມີທັງສິ່ງທີ່ເປັນວັດຖຸ ຫຼື ບໍ່ເປັນວັດຖຸ, ສັງຫາລິມະຊັບ ຫຼື ອະສັງຫາລິມະຊັບ ເຊັ່ນ ພະບາງ, ພະທາດຫຼວງວຽງຈັນ, ຫໍພະແກ້ວ, ວັດສີສະເກດ, ວັດຊຽງທອງ, ຮີດສິບສອງ ຄອງສິບສີ່ ແລະ ອື່ນໆ.

ພາກທີ IV

ການຄຸ້ມຄອງ, ການນຳໃຊ້, ການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກ, ການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ

ໝວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ

ມາດຕາ 25(ປັບປຸງ) ການຄຸ້ມຄອງ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດ ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ ດ້ວຍການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງສູນກາງ ແລະ ຫ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງ ສຳນັກງານຜູ້ຕາງໜ້າຂອງ ສປປ ລາວ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ.

ລັດ ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປ້ອງ ກຳມະສິດ ຫຼື ລິຂະສິດ ຕໍ່ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ທີ່ເປັນຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຢູ່ ພາຍໃນປະເທດ ຫຼື ຕົກຢູ່ນອກດິນແດນຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼື ຖືກຕ່າງປະເທດເອົາໄປເປັນ ກຳມະສິດ ຫຼື ລິຂະສິດ ໂດຍບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ.

ການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນເປັນມໍຣະດົກພາກພື້ນ ຫຼື ມໍຣະດົກໂລກ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 26(ປັບປຸງ) ການຂຶ້ນທະບຽນ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ທີ່ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີໄວ້ໃນຄອບຄອງ ຕ້ອງໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ.

ລັດ ດຳເນີນການຊອກຄົ້ນ, ເກັບກຳມໍຣະດົກປະເພດຕ່າງໆ ເພື່ອປະເມີນຄຸນຄ່າ, ຈັດແບ່ງ ລະດັບ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ຄອບຄອງມໍຣະດົກ ສະເໜີ ຂຶ້ນທະບຽນ ດັ່ງນີ້:

1. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ຂຶ້ນທະບຽນ ນຳພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງ, ນະຄອນ;
2. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບຊາດ ໃຫ້ຂຶ້ນທະບຽນ ນຳກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ;
3. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກ ໃຫ້ຂຶ້ນທະບຽນ ນຳອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມການສະເໜີຂອງລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ;
4. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທີ່ຢູ່ສຳນັກງານຜູ້ຕາງໜ້າຂອງ ສປປ ລາວ ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ໃຫ້ຂຶ້ນທະບຽນນຳ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແລະກະຊວງອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
5. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທີ່ເປັນສົມບັດມິ່ງເມືອງ ໃຫ້ຂຶ້ນທະບຽນ ນຳກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.

ພາຍຫຼັງຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ລັດຈະຮັບຮູ້ມໍຣະດົກດັ່ງກ່າວເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ພ້ອມທັງຮັບຮູ້ສິດຄອບຄອງຂອງເຈົ້າຂອງມໍຣະດົກ.

ຖ້າຫາກມໍຣະດົກນັ້ນບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ ເຈົ້າຂອງມໍຣະດົກ ຈະບໍ່ມີສິດດຳເນີນກິດຈະກຳຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກດັ່ງກ່າວ ເຊັ່ນ ການວາງສະແດງ, ການຈຳລອງແບບ ແລະ ອື່ນໆ.

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບຊາດ ທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ຫາຍາກ ແລະ ເປັນເອກະລັກຂອງຊາດ ທີ່ໄດ້ຮັບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຍັງຢືນແລ້ວ ຕ້ອງສະເໜີຂຶ້ນທະບຽນກຳມະສິດ ແລະ ລິຂະສິດຂອງຊາດ ນຳອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 27(ໃໝ່) ຂັ້ນຕອນການຂຶ້ນທະບຽນ

ການຂຶ້ນທະບຽນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມຂັ້ນຕອນ ດັ່ງນີ້:

1. ການຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍຂຶ້ນທະບຽນ;
2. ການພິຈາລະນາການຂຶ້ນທະບຽນ;
3. ການເກັບຮັກສາເອກະສານຂຶ້ນທະບຽນ;
4. ການປ່ຽນແປງ, ການລົບລ້າງ ແລະ ການຄັດຄ້ານ ການຂຶ້ນທະບຽນ.

ມາດຕາ 28(ໃໝ່) ການຍື່ນຄຳຮ້ອງຂໍຂຶ້ນທະບຽນ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງຂໍຂຶ້ນທະບຽນ ຕ້ອງຍື່ນຄຳຮ້ອງຕໍ່ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ໂດຍຜ່ານອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ,

ສຳລັບເຂດທ່າງໄກສອກຫຼີກຈາກຕົວມືອງ ໃຫ້ຍື່ນຕໍ່ອົງການປົກຄອງບ້ານ ບ່ອນທີ່ຕົນອາໄສຢູ່ ໂດຍໃຫ້ປະຕິບັດຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການຂຶ້ນທະບຽນ.

ມາດຕາ 29(ໃໝ່) ການພິຈາລະນາການຂຶ້ນທະບຽນ

ພາຍຫຼັງທີ່ໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງຂໍຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ຕ້ອງພິຈາລະນາຄຳຮ້ອງດັ່ງກ່າວ ສູງສຸດບໍ່ໃຫ້ເກີນ ເກົ້າສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງເປັນຕົ້ນໄປ.

ຄຳຮ້ອງຂໍຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ການຂຶ້ນທະບຽນນັ້ນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມລະບຽບການຂຶ້ນທະບຽນ ຊຶ່ງກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ວາງອອກ.

ມາດຕາ 30(ໃໝ່) ການເກັບຮັກສາເອກະສານຂຶ້ນທະບຽນ

ເອກະສານຂຶ້ນທະບຽນ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທຸກປະເພດ ຕ້ອງເກັບຮັກສາໄວ້ໃຫ້ດີ, ມີທ້ອງເກັບມັງນໄວ້ສະເພາະ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຕົກເຮັ່ຍເສ້ຍຫາຍ ຫຼື ຖືກທຳລາຍ.

ມາດຕາ 31(ໃໝ່) ການປ່ຽນແປງ, ການລົບລ້າງ ແລະ ການຄັດຄ້ານ ການຂຶ້ນທະບຽນ

ບຸກຄົນໃດທີ່ເຫັນວ່າ ການຂຶ້ນທະບຽນນັ້ນ ບໍ່ຖືກຕ້ອງແລ້ວ ກໍມີສິດຮ້ອງຂໍ ຕໍ່ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ບ່ອນຕົນອາໄສຢູ່ ເພື່ອໃຫ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງ. ໃນກໍລະນີທີ່ຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ ຫາກບໍ່ພິຈາລະນາ ບຸກຄົນນັ້ນກໍມີສິດຮ້ອງຂໍຕໍ່ສານ ເພື່ອໃຫ້ປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງການຂຶ້ນທະບຽນດັ່ງກ່າວ.

ສຳລັບການຂຶ້ນທະບຽນທີ່ແຕະຕ້ອງເຖິງສິດ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດຂອງບຸກຄົນອື່ນນັ້ນ ບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ ກໍມີສິດຂໍຄັດຄ້ານການຂຶ້ນທະບຽນ ເພື່ອໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພິຈາລະນາ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ ທີ່ເຫັນວ່າ ການຂຶ້ນທະບຽນຂອງຕົນບໍ່ຖືກຕ້ອງ ກໍມີສິດປ່ຽນແປງ ຫຼື ລົບລ້າງໂດຍໜ້າທີ່ໄດ້ ພາຍໃນກຳນົດສິບຫ້າວັນ ນັບແຕ່ວັນທີ່ໄດ້ພົບເຫັນເປັນຕົ້ນໄປ.

ການປ່ຽນແປງ, ການລົບລ້າງ ແລະ ການຄັດຄ້ານການຂຶ້ນທະບຽນ ໃຫ້ພິຈາລະນາພາຍໃນສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໄດ້ຮັບຄຳຮ້ອງເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 32(ປັບປຸງ) ການຈຳລອງແບບ

ການຈຳລອງແບບ ແມ່ນ ການສ້າງວັດຖຸໃໝ່ຂຶ້ນ ໂດຍການກ່າຍເອົາແບບ, ສີສັນ, ລວດລາຍ ຂອງມໍຣະດົກດັ້ງເດີມ.

ການອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນການຈຳລອງແບບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ປະເພດຕ່າງໆ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 33(ປັບປຸງ) ການສ້າງໃໝ່

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງສ້າງ, ປັບປຸງ ສິ່ງໃໝ່ລະດັບຊາດ ເຊັ່ນ ອະນຸສາວະລີ, ປັນພະບຸລຸດ, ຜູ້ນຳ, ວິລະຊົນແຫ່ງຊາດ, ສາສະນະສະຖານ, ພະພຸດທະຮູບ ຕ້ອງໄດ້ຮັບ ອະນຸຍາດ ຈາກລັດຖະບານ.

ສຳລັບການສ້າງ, ປັບປຸງ ສິ່ງໃໝ່ລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ລວມທັງການປັບປຸງຮູບອະນຸສອນຂອງຕະກຸນສ່ວນບຸກຄົນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 34(ປັບປຸງ) ການວາງສະແດງ

ການວາງສະແດງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ມີ ສາມ ປະເພດ ຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

1. ການວາງສະແດງ ເພື່ອເຜີຍແຜ່ໃຫ້ມວນຊົນເຂົ້າຊົມ;
2. ການວາງສະແດງ ເພື່ອໃຫ້ມີການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ບູລະນະ ປະຕິສັງຂອນ;
3. ການວາງສະແດງ ເພື່ອການຄ້າ.

ການວາງສະແດງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ອາດຈະດຳເນີນຢູ່ພາຍໃນ ຫຼື ຢູ່ຕ່າງປະເທດ.

ການວາງສະແດງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ພາຍຫຼັງປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ສຳລັບການວາງສະແດງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຢູ່ຕ່າງປະເທດນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກລັດຖະບານ ຕາມການສະເໜີຂອງກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.

ມາດຕາ 35(ປັບປຸງ) ການພົບເຫັນ, ການພົບພໍ້ ແລະ ການຄົ້ນພົບ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ດຳເນີນກິດຈະການໃດໜຶ່ງ ຫາກໄດ້ພົບເຫັນ, ພົບພໍ້ ແລະ ຄົ້ນພົບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງໃນທັນໃດ ພ້ອມທັງໂຈະກິດຈະການນັ້ນ ຈົນກວ່າ ຈະໄດ້ຮັບການຕົກລົງ ໃຫ້ອະນຸຍາດ ຫຼື ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ສືບຕໍ່.

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຫາກໄດ້ ພົບເຫັນ, ພົບພໍ້ ແລະ ຄົ້ນພົບສະຖານທີ່ ຫຼື ໄດ້ຮັບຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບສະຖານທີ່, ທີ່ມີ ຫຼື ລິງໄສວ່າມີມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ, ເຄື່ອງຄ້າຂອງຄູນ ຕ້ອງລາຍງານໃຫ້ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ໃນທັນໃດ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ຊຸດຄົ້ນ ຫຼື ເຄື່ອນຍ້າຍ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ.

ມາດຕາ 36(ປັບປຸງ) ການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ ໃຫ້ດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ດ້ວຍນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.

ສຳລັບ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.

ຂໍ້​ມູນ ແລະ ຜົນຂອງການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈນັ້ນ ຕ້ອງມອບຕົ້ນສະບັບ ໃຫ້ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເພື່ອເກັບຮັກສາໄວ້ ແລະ ໂຄສະນາເຜີຍແຜ່ຕາມລະບຽບການ.

ມາດຕາ 37(ປັບປຸງ) ການສົ່ງອອກນອກປະເທດເພື່ອການວິໄຈ

ການສົ່ງສິນສ່ວນ ຫຼື ວັດຖຸທີ່ເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ຊຶ່ງມີຄຸນຄ່າສູງ ອອກນອກປະເທດ ເພື່ອການວິໄຈ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລັດຖະບານ ຕາມການສະເໜີ ຂອງ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.

ມາດຕາ 38(ປັບປຸງ) ການນຳເຂົ້າ, ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ຫຼື ຈຳໜ່າຍ

ການນຳເຂົ້າ, ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ຫຼື ຈຳໜ່າຍ ຜະລິດຕະພັນ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ຂອງຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການກວດກາ ແລະ ອະນຸຍາດ ຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.

ຜະລິດຕະພັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງຕ່າງປະເທດ ທີ່ເປັນວັດຖຸ ໂດຍສະເພາະ ພະພຸດທະຮູບ ຫຼື ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບວັດທະນະທຳ, ຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມຂອງຊາດລາວ ຈະບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ນຳເຂົ້າ, ໂຄສະນາ, ເຜີຍແຜ່ ຫຼື ຈຳໜ່າຍ ແຕ່ຢ່າງໃດ.

ມາດຕາ 39(ປັບປຸງ) ການໂອນ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ສາມາດໂອນກຳມະສິດ, ລິຂະສິດໃຫ້ຜູ້ອື່ນໄດ້ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ ແຕ່ຜູ້ໄດ້ຮັບໂອນນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນທະບຽນ ພາຍໃນກຳນົດ ສາມສິບວັນ ນັບແຕ່ວັນໂອນເປັນຕົ້ນໄປ.

ມາດຕາ 40(ປັບປຸງ) ການຊື້, ຂາຍ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຈຸດປະສົງຊື້, ຂາຍ ວັດຖຸທີ່ເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ. ໃນກໍລະນີວັດຖຸທີ່ເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນຫາກມີຄຸນຄ່າສູງ, ໂດດ ເດັ່ນ ລັດ ມີບູລິມະສິດຊື່ເອົາວັດຖຸດັ່ງກ່າວ ຕາມລາຄາທີ່ຕົກລົງກັນ.

ລັດ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຊື້, ຂາຍ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ອອກນອກປະເທດ. ສຳລັບການແລກປ່ຽນ ລະຫວ່າງປະເທດນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລັດຖະບານ.

ມາດຕາ 41(ປັບປຸງ) ການສືບທອດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ສາ ມາດມອບໂອນໃຫ້ຜູ້ອື່ນສືບທອດໄດ້ ແຕ່ຜູ້ຮັບການສືບທອດ ຕ້ອງໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຂະແໜງການຖະແຫຼງ ຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນທະບຽນນັ້ນ ພາຍໃນກຳນົດ ຫົກສິບວັນ ນັບແຕ່ ວັນໄດ້ຮັບການສືບທອດເປັນຕົ້ນໄປ. ໃນກໍລະນີທີ່ມີຫຼາຍຄົນ ໄດ້ຮັບການສືບທອດນຳກັນນັ້ນ ຈະມອບ ສັນທະເປັນລາຍລັກອັກສອນ ໃຫ້ຜູ້ໃດຜູ້ໜຶ່ງເປັນຜູ້ຕາງໜ້າໄປແຈ້ງກໍໄດ້.

ໝວດທີ 2

ການນຳໃຊ້ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ

ມາດຕາ 42(ປັບປຸງ) ຈຸດປະສົງການນຳໃຊ້

ການນຳໃຊ້ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ມີຈຸດປະສົງ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ເປັນພື້ນຖານແຫ່ງການຍືນຍົງຄົງຕົວຂອງຊາດ, ເປັນກຳລັງດັນ ໃຫ້ສັງຄົມຂະ ຫຍາຍຕົວ ທັງແມ່ນຈຸດໝາຍຂອງການພັດທະນາປະເທດຊາດ ໃຫ້ຮັ່ງມີ, ເຂັ້ມແຂງ;
2. ສຶກສາອົບຮົມພົນລະເມືອງ ໃຫ້ມີນ້ຳໃຈຮັກຊາດ, ມີຄວາມເອກອ້າງທະນິງໃຈ ຕໍ່ມູນ ເຊື້ອຂະຫຍັນໝັ້ນພຽນ, ປະດິດສ້າງ, ຕໍ່ສູ້ພິລະອາດຫານ, ສາມັກຄີເປັນປົກແຜ່ນຂອງປະຊາຊົນລາວ ບັນດາເຜົ່າ ໃນການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດ;
3. ເພີ່ມທະວີຄັງສາງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ໃຫ້ອຸດົມຮັ່ງມີ;
4. ສົ່ງເສີມອຸດສາຫະກຳການທ່ອງທ່ຽວ;
5. ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບການນຳໃຊ້ມໍຣະດົກ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ຂອງ ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ;
6. ຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈທາງດ້ານບູຮານວິທະຍາ, ປະຫວັດສາດ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 43(ປັບປຸງ) ການນຳໃຊ້

ການນຳໃຊ້ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ຕ້ອງໃຫ້ຖືກ ຕ້ອງ ຕາມຈຸດປະສົງ, ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ, ຮັກສາສະຖານະພາບເດີມ ແລະ ຍືນຍົງ ໂດຍນຳໃຊ້ລາຍຮັບ ທີ່ໄດ້ມາຈາກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນ ເຂົ້າໃນການພັດທະນາວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ.

ໝວດທີ 3

**ການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກ, ການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນ
ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ**

**ມາດຕາ 44(ປັບປຸງ) ການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ
ປະຫວັດສາດ ທີ່ເປັນວັດຖຸ**

ໃນການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະ ຫວັດສາດ ທີ່ເປັນວັດຖຸ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ຕ້ອງຄາດຄະເນຜົນເສຍຫາຍ ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນແກ່ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດ ທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ພ້ອມທັງມີມາດຕະການສະກັດກັ້ນ, ແກ້ໄຂຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ທັນ ການ;
2. ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະ ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ, ກະສິກຳ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ໃນເຂດທີ່ມີ ຫຼື ສົ່ງໄສວ່າມີມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະ ຫວັດສາດ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ພ້ອມທັງມີມາດຕະການ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວ ບໍ່ໃຫ້ເສັຍຫາຍ.

ມາດຕາ 45(ປັບປຸງ) ເຂດມໍຣະດົກສະຖານ

ມໍຣະດົກສະຖານ ໄດ້ແບ່ງອອກເປັນ ສີ່ ເຂດ ດັ່ງນີ້:

1. ເຂດ 1 ແມ່ນ ເຂດໃຈກາງ ເປັນສະຖານທີ່ຕັ້ງຂອງມໍຣະດົກ ຊຶ່ງຕ້ອງຮັກສາສະພາບ ເດີມໄວ້ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ມີການປຸກສ້າງ;
2. ເຂດ 2 ແມ່ນ ເຂດອ້ອມຮອບເຂດໃຈກາງ ຊຶ່ງອະນຸຍາດໃຫ້ດຳເນີນກິດຈະກຳ ຈຳນວນໜຶ່ງ ເພື່ອສົ່ງເສີມຄຸນຄ່າຂອງເຂດ 1 ແຕ່ບໍ່ໃຫ້ກໍ່ຄວາມເສັຍຫາຍຕໍ່ສະພາບແວດລ້ອມຂອງ ເຂດນັ້ນ;
3. ເຂດ 3 ແມ່ນ ເຂດກັນຊົນ, ເຂດປ້ອງກັນ ຊຶ່ງອະນຸຍາດໃຫ້ມີການປຸກສ້າງ ເພື່ອປ້ອງ ກັນ ແລະ ຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ ເຂດ 1 , ເຂດ 2 ເພື່ອຮອງຮັບການພັດທະນາ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການຂົນ ສົ່ງ;
4. ເຂດ 4 ແມ່ນ ເຂດຄຸ້ມຄອງ ຊຶ່ງອະນຸຍາດໃຫ້ມີການປຸກສ້າງ ເພື່ອຮັບໃຊ້ໃຫ້ແກ່ເຂດ 1, ເຂດ 2 ແລະ ເຂດ 3 ເພື່ອ ຂະຫຍາຍຕົວເມືອງ ແລະ ຮອງຮັບການທ່ອງທ່ຽວ.

ການຄຸ້ມຄອງເຂດມໍຣະດົກສະຖານນັ້ນ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 46(ປັບປຸງ) ການປົກປັກຮັກສາເຂດມໍຣະດົກສະຖານ

ເຂດມໍຣະດົກສະຖານ ຕ້ອງໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຖືກບຸກລຸກ, ທຳລາຍ ຫຼື ເສຍ ຫາຍ ຈາກການກະທຳຂອງຄົນ ຫຼື ຈາກໄພທຳມະຊາດ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີການບຸກລຸກ, ທຳລາຍນັ້ນ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຕ້ອງສະກັດກັ້ນ ແລະ ມີມາດຕະການແກ້ໄຂຢ່າງທັນການ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນປ່ອນ ມໍຣະດົກສະຖານຕັ້ງຢູ່ ແລ້ວແຈ້ງໃຫ້ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.

ມາດຕາ 47(ປັບປຸງ) ການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນ

ການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານວັດທະນະ ທຳ ແລະປະຫວັດສາດ ແມ່ນ ການເຮັດໃຫ້ມໍຣະດົກດັ່ງກ່າວ ທີ່ຖືກທຳລາຍ ແລະ ເຊື່ອມໂຊມນັ້ນມີ ການປົວແປງ ແລະ ສ້ອມແຊມຄືນໃໝ່ໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດີ ແລະ ຮັກສາໄວ້ຄຸນລັກສະນະເດີມ.

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະ ຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ.

ການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸ ຍາດຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນທະບຽນ.

ການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແຕ່ລະປະເພດ ໄດ້ກຳ ນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 48(ປັບປຸງ) ເງື່ອນໄຂການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ການບູລະນະສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະ ທຳ ແລະປະຫວັດສາດ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ຕ້ອງແມ່ນວິສາຫະກິດສະເພາະ ຫຼື ວິສາຫະກິດ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃນການບູລະນະ ສ້ອມແປງ ແລະ ການປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທີ່ມີນາຍຊ່າງສີມີທີ່ຊຳນານງານ ທາງດ້ານວັດ ທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
2. ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ບ່ອນມໍຣະດົກແຫ່ງ ຊາດນັ້ນໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນນຳ. ສຳລັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ລະດັບຊາດ, ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ;
3. ຕ້ອງຮັກສາຄຸນລັກສະນະເດີມ ຂອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນໄວ້.

ມາດຕາ 49(ປັບປຸງ) ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການອະນຸລັກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ຕ້ອງໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ ທັງຕ້ອງໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການອະນຸລັກ.

ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການອະນຸລັກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ຕ້ອງໄປຄຽງຄູ່ກັບການສົ່ງເສີມ, ເຜີຍແຜ່ ແລະ ນຳໃຊ້ຢ່າງກວ້າງຂວາງ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ການຄົ້ນຄວ້າ, ປະດິດແຕ່ງ ຕ້ອງຮັບປະກັນລັກສະນະຊາດ, ມະຫາຊົນ ແລະ ກ້າວໜ້າ.

ຄົນຕ່າງດ້າວ, ຄົນຕ່າງປະເທດ ລວມທັງການຈັດຕັ້ງຂອງບຸກຄົນດັ່ງກ່າວ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ຈະດຳເນີນການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ຕ້ອງໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບເນື້ອໃນຄວາມເປັນຈິງຂອງມໍຣະດົກນັ້ນ ແລະ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ລວມທັງການຮັກສາຄຸນລັກສະນະເດີມ ຂອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນໄວ້.

ການອະນຸລັກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດ ທີ່ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ພາກທີ V

ການຄຸ້ມຄອງ, ການນຳໃຊ້, ການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກ ແລະ ການຟື້ນຟູ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ໝວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ມາດຕາ 50(ປັບປຸງ) ການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດໃນຂອບເຂດທີ່ວ່າປະເທດ ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງ ດ້ວຍການຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ການແບ່ງຂັ້ນຄຸ້ມຄອງລະຫວ່າງ ສູນກາງ ແລະ ທ້ອງຖິ່ນ, ລະຫວ່າງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງດ້ວຍກັນ ເຊັ່ນ ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳແລະທ່ອງທ່ຽວ, ຂະແໜງການຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.

ລັດ ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປ້ອງ ກຳມະສິດ ຫຼື ລິຂະສິດ ຕໍ່ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານທຳມະຊາດ ທີ່ເປັນຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ຢູ່ ພາຍໃນປະເທດ.

ການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ທີ່ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນເປັນມໍຣະດົກພາກພື້ນ ຫຼື ມໍຣະດົກໂລກ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບການຕ່າງຫາກ.

ມາດຕາ 51(ປັບປຸງ) ການຂຶ້ນທະບຽນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ທີ່ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີໄວ້ໃນ ຄອບຄອງ ຕ້ອງໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນ.

ລັດ ດຳເນີນການຊອກຄົ້ນ, ເກັບກຳມໍຣະດົກທາງດ້ານທຳມະຊາດໃນເຂດຕ່າງໆ ເຊັ່ນ ເຂດ ທົ່ວທັດທຳມະຊາດ, ເຂດນິເວດວິທະຍາ ເພື່ອປະເມີນຄຸນຄ່າ, ຈັດແບ່ງລະດັບ ແລະ ຂຶ້ນທະບຽນ ພ້ອມກັນນັ້ນ ກໍຊຸກຍູ້ໃຫ້ຜູ້ຄອບຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ສະເໜີ ຂຶ້ນທະບຽນ ດັ່ງນີ້:

1. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ໃຫ້ຂຶ້ນທະບຽນ ນຳພະແນກ ຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງ, ນະຄອນ;
  2. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດລະດັບຊາດ ໃຫ້ຂຶ້ນທະບຽນ ນຳກະຊວງຖະ ແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ;
  3. ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກ ໃຫ້ຂຶ້ນ ທະບຽນ ນຳອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງຕາມການສະເໜີຂອງລັດຖະບານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ;
- ພາຍຫຼັງຂຶ້ນທະບຽນແລ້ວ ລັດຈະຮັບຮູ້ມໍຣະດົກດັ່ງກ່າວເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳ ມະຊາດ ພ້ອມທັງຮັບຮູ້ສິດຄອບຄອງຂອງເຈົ້າຂອງມໍຣະດົກ.

ຖ້າຫາກມໍຣະດົກຍັງບໍ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນນັ້ນ ເຈົ້າຂອງມໍຣະດົກ ຈະບໍ່ມີສິດດຳເນີນກິດຈະກຳ ຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກດັ່ງກ່າວ ເຊັ່ນ ການຈຳລອງແບບ ແລະ ອື່ນໆ.

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດລະດັບຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ຫາຍາກ ແລະ ເປັນ ເອກະລັກຂອງຊາດ ທີ່ຮັບການຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຍັງຢືນແລ້ວ ຕ້ອງໄດ້ສະເໜີຂຶ້ນທະບຽນກຳມະສິດ ແລະ ລິຂະສິດ ຂອງຊາດ ນຳອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 52 ການຄຸ້ມຄອງແຫຼ່ງຊີວະນາໆພັນ

ແຫຼ່ງຊີວະນາໆພັນ ຊຶ່ງເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ເຊັ່ນ ທາມ, ບຶງ, ປຸ່ງ ຕ້ອງ ມີການຄຸ້ມຄອງດ້ວຍການກວດກາ, ຂຶ້ນທະບຽນ ຕາມການສະເໜີຂອງຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ມາດຕາ 53 ການຄຸ້ມຄອງປ່າສະຫງວນ

ປ່າສະຫງວນທີ່ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດແລ້ວນັ້ນ ຕ້ອງມີ ການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາ ທຳມະຊາດໃຫ້ຍືນຍົງ ແລະ ອຸດົມສົມບູນ.

ມາດຕາ 54 ການຄຸ້ມຄອງສວນອຸດທິຍານ

ສວນອຸດທິຍານທຳມະຊາດ ຊຶ່ງອຸດົມຮັ່ງມີໄປດ້ວຍລະບົບນິເວດ, ສະອາດສວຍງາມເປັນໜ້າ ປະທັບໃຈ ທີ່ກາຍເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດນັ້ນ ຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອໃຫ້ເປັນ ສະຖານທີ່ພັກຜ່ອນ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ມາດຕາ 55(ປັບປຸງ) ການຄຸ້ມຄອງເຂດທົວທັດທຳມະຊາດ

ເຂດທົວທັດທຳມະຊາດ ຊຶ່ງມີຄຸນຄ່າທາງດ້ານທັດສະນີຍະພາບອັນສວຍສົດງົດງາມ ແລະ ໂດດເດັ່ນ ທີ່ມີ ພູ, ຜາ, ປ່າໄມ້, ແມ່ນ້ຳ, ລຳເຊ, ນ້ຳຕົກຕາດ ແລະ ອື່ນໆ ຕ້ອງຂຶ້ນທະບຽນ ເປັນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ແລະ ຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອຮັກສາຄວາມສວຍງາມຂອງທຳມະຊາດໃຫ້ຍືນຍົງ.

ສຳລັບລະບຽບການລະອຽດກ່ຽວກັບ ການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຕ່າງຫາກ.

ໝວດທີ 2

ການນຳໃຊ້, ການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກ, ການຟື້ນຟູ ແລະ ການພັດທະນາ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ມາດຕາ 56(ປັບປຸງ) ຈຸດປະສົງການນຳໃຊ້

ການນຳໃຊ້ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ມີ ຈຸດປະສົງ ດັ່ງນີ້:

1. ໃຫ້ເປັນພື້ນຖານແຫ່ງການຍືນຍົງຄົງຕົວຂອງຊາດ, ເປັນກຳລັງດັນ ໃຫ້ສັງຄົມຂະຫຍາຍຕົວ ທັງແມ່ນຈຸດໝາຍຂອງການພັດທະນາປະເທດຊາດ ໃຫ້ຮັ່ງມີ, ເຂັ້ມແຂງ;
2. ສຶກສາອົບຮົມ, ປູກຈິດສຳນຶກ ໃຫ້ພົນລະເມືອງ ມີນ້ຳໃຈຮັກຊາດ, ມີຄວາມເອກອ້າງທະນິງໃຈ, ມີສະຕິໃນການປົກປັກຮັກສາສະພາບແວດລ້ອມ ໃຫ້ຍືນຍົງ ແລະ ພັດທະນາປະເທດຊາດໃຫ້ອຸດົມຮັ່ງມີ;
3. ສົ່ງເສີມອຸດສາຫະກຳການທ່ອງທ່ຽວທຳມະຊາດ;
4. ເຊື່ອມໂຍງເຂົ້າກັບການນຳໃຊ້ມໍຣະດົກທາງດ້ານທຳມະຊາດ ຂອງພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ;
5. ຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈທາງດ້ານທຳມະຊາດ, ນິເວດວິທະຍາ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 57(ປັບປຸງ) ການນຳໃຊ້

ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ຕ້ອງນຳໃຊ້:

1. ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ;
2. ໃຫ້ມີປະສິດທິຜົນ, ຍືນຍົງ ແລະ ບໍ່ໃຫ້ມີຜົນກະທົບຕໍ່ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ແລະ ສັງຄົມ;
3. ໃຫ້ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 58(ປັບປຸງ) ການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ການອະນຸລັກ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ໃນການປົກປັກຮັກສາ, ການອະນຸລັກ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ໃຫ້ປະຕິບັດ ດັ່ງນີ້:

1. ຕ້ອງຄາດຄະເນຜົນເສຍຫາຍ ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນແກ່ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ພ້ອມທັງມີມາດຕະການສະກັດກັ້ນ, ແກ້ໄຂຢ່າງເໝາະສົມ ແລະ ຫັນການ;
2. ພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ໂດຍສະເພາະ ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ, ກະສິກຳ, ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ໃນເຂດທີ່ມີມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ຊຶ່ງຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ພ້ອມທັງມີມາດຕະການ ເພື່ອປົກປັກຮັກສາມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວ ບໍ່ໃຫ້ຖືກບຸກລຸກ ຫຼື ທຳລາຍ.

ມາດຕາ 59(ໃໝ່) ການຟື້ນຟູ

ການຟື້ນຟູມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ແມ່ນ ການເຮັດໃຫ້ທຳມະຊາດທີ່ຖືກທຳລາຍ ແລະ ເຊື່ອມໂຊມນັ້ນມີການຟື້ນຕົວ ແລະ ໄດ້ຮັບການປົວແປງໃຫ້ຢູ່ໃນສະພາບທີ່ດີ ແລະ ລະບົບນິເວດໃຫ້ມີຄວາມສົມບູນ.

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຟື້ນຟູມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ.

ການຟື້ນຟູມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ບ່ອນທີ່ຕົນຂຶ້ນທະບຽນ.

ມາດຕາ 60(ປັບປຸງ) ເງື່ອນໄຂ ການຟື້ນຟູມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ

ການຟື້ນຟູມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ຕ້ອງແມ່ນວິສາຫະກິດສະເພາະ ຫຼື ວິສາຫະກິດ ທີ່ມີເງື່ອນໄຂໃນການຟື້ນຟູມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ, ມີທຶນພຽງພໍ, ມີພະນັກງານທີ່ຊຳນານງານ ທາງດ້ານທຳມະຊາດ ແລະ ໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນຢ່າງຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍ;
2. ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກອົງການຄຸ້ມຄອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ບ່ອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນໄດ້ຂຶ້ນທະບຽນນຳ. ສຳລັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ລະດັບຊາດ, ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ;
3. ຕ້ອງຮັກສາທິວທັດທຳມະຊາດ ແລະ ລະບົບນິເວດ ໃຫ້ມີການຄົງຕົວ ແລະ ສວຍສົດງົດງາມ.

ມາດຕາ 61(ປັບປຸງ) ການພັດທະນາ

ການພັດທະນາມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດທາງດ້ານທຳມະຊາດ ແມ່ນ ການເຮັດໃຫ້ມໍຣະດົກນັ້ນຍືນຍົງ, ອຸດົມສົມບູນ ແລະ ຮັ່ງມີຂຶ້ນ ເພື່ອເປັນບ່ອນອີງໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງ

ຊາດ, ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ, ຊອກຮູ້ຄຸນຄ່າອັນຍອດຍິ່ງຂອງມໍຣະດົກດັ່ງກ່າວ ພ້ອມທັງເສີມຂະຫຍາຍ ທ່າແຮງຂອງມໍຣະດົກນັ້ນ ເຂົ້າໃນວຽກງານທ່ອງທ່ຽວ, ວຽກງານປົກປັກຮັກສາສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ ທັງເປັນການປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນພາລະກິດປົກປັກຮັກສາ ແລະ ພັດທະນາ ປະເທດຊາດ.

ພາກທີ VI **ຫໍພິພິທະພັນ**

ມາດຕາ 62 ປະເພດຫໍພິພິທະພັນ

ຫໍພິພິທະພັນ ແບ່ງອອກເປັນ ສາມ ປະເພດ ດັ່ງນີ້:

1. ຫໍພິພິທະພັນຂອງລັດ;
2. ຫໍພິພິທະພັນລວມໝູ່;
3. ຫໍພິພິທະພັນເອກະຊົນ.

ມາດຕາ 63(ປັບປຸງ) ຫໍພິພິທະພັນຂອງລັດ

ຫໍພິພິທະພັນຂອງລັດ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ຫໍພິພິທະພັນແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ, ທ້ອນໂຮມ, ສຶກສາ, ຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ຂຶ້ນທະບຽນ, ຈັດວາງສະແດງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ວັດຖຸພັນທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ໂດດເດັ່ນ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ;
2. ຫໍພິພິທະພັນຂອງຂະແໜງການ ຊຶ່ງແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ, ວາງສະແດງ, ອະນຸລັກ, ຮັກສາ ວັດຖຸພັນທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ໂດດເດັ່ນຂອງຂະແໜງການ;
3. ຫໍພິພິທະພັນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ຊຶ່ງແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ, ວາງສະແດງ, ອະນຸລັກ, ຮັກສາ ວັດຖຸພັນທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ໂດດເດັ່ນຂອງທ້ອງຖິ່ນ.

ມາດຕາ 64(ໃໝ່) ຫໍພິພິທະພັນລວມໝູ່

ຫໍພິພິທະພັນລວມໝູ່ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ, ວາງສະແດງ, ອະນຸລັກ, ຮັກສາ ວັດຖຸພັນ ທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງ, ໂດດເດັ່ນ ຂອງ ສະມາຄົມ, ຊຸມຊົນ, ສະຫະກອນ ຫຼື ລວມໝູ່ໃນຂົງເຂດນັ້ນ.

ມາດຕາ 65(ໃໝ່) ຫໍພິພິທະພັນເອກະຊົນ

ຫໍພິພິທະພັນເອກະຊົນ ແມ່ນ ສະຖານທີ່ ສະສົມ, ວາງສະແດງ, ອະນຸລັກ, ຮັກສາ ວັດຖຸພັນທີ່ ມີຄຸນຄ່າ ຂອງສ່ວນບຸກຄົນ, ຄອບຄົວ ແລະ ຕະກູນ.

ມາດຕາ 66(ປັບປຸງ) ເງື່ອນໄຂ ການສ້າງທໍາພິພິທະພັນ

ການສ້າງທໍາພິພິທະພັນ ຕ້ອງ ມີເງື່ອນໄຂ ດັ່ງນີ້:

1. ມີການສະສົມວັດຖຸທີ່ມີຄຸນຄ່າສູງທາງດ້ານວັດທະນະທຳ, ປະຫວັດສາດ, ທຳມະຊາດ, ວິທະຍາສາດ, ເຕັກໂນໂລຊີ ໃນຈຳນວນທີ່ເໝາະສົມ ເພື່ອວາງສະແດງ;
2. ມີສະຖານທີ່ວາງສະແດງ, ສາງເກັບມ້ຽນທີ່ຮັບປະກັນ ແລະ ເໝາະສົມ;
3. ມີນັກວິຊາການທີ່ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບພິພິທະພັນວິທະຍາ ຫຼື ວິຊາການອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
4. ມີທຶນຮອນ.

ມາດຕາ 67(ໃໝ່) ການອະນຸຍາດສ້າງທໍາພິພິທະພັນ

ການສ້າງທໍາພິພິທະພັນແຕ່ລະປະເພດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ດັ່ງນີ້:

1. ທໍາພິພິທະພັນແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກ ລັດຖະບານ ຕາມການສະເໜີ ຂອງ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ;
2. ທໍາພິພິທະພັນຂອງຂະແໜງການ ແລະ ຂອງທ້ອງຖິ່ນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ຕາມການສະເໜີຂອງຂະແໜງການ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
3. ທໍາພິພິທະພັນລວມໝູ່ ແລະ ເອກະຊົນ ຕ້ອງໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກເຈົ້າແຂວງ, ເຈົ້າຄອງ ນະຄອນ ຕາມການສະເໜີຂອງພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ.

ມາດຕາ 68(ໃໝ່) ການຄຸ້ມຄອງທໍາພິພິທະພັນ

ທໍາພິພິທະພັນແຕ່ລະປະເພດ ຕ້ອງມີການຄຸ້ມຄອງ ເພື່ອໃຫ້ເປັນສະຖານທີ່ສຶກສາອົບຮົມ, ຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈ, ອະນຸລັກ, ປົກປັກຮັກສາ, ຂຶ້ນທະບຽນ, ຈັດວາງສະແດງ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ.

ລະບຽບການລະອຽດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງທໍາພິພິທະພັນແຕ່ລະປະເພດ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຕ່າງ ຫາກ.

ພາກທີ VII

ກອງທຶນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ມາດຕາ 69(ໃໝ່) ກອງທຶນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ກອງທຶນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແມ່ນ ກອງທຶນທີ່ສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ ເພື່ອຮັບປະກັນໃຫ້ແກ່ການເຄື່ອນໄຫວວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ເປັນຕົ້ນ ການຄຸ້ມຄອງ, ການປົກປັກຮັກສາ, ອະນຸລັກ, ບູລະນະສັອມແປງ ແລະ ປະຕິສັງຂອນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ໃຫ້ຍືນຍົງ ແລະ ພັດທະນາ.

ມາດຕາ 70(ປັບປຸງ) ແຫຼ່ງກອງທຶນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ແຫຼ່ງກອງທຶນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ໄດ້ມາຈາກ:

1. ງົບປະມານຂອງລັດ;
2. ລາຍໄດ້ຈາກການນຳໃຊ້ຄຸນຄ່າຂອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ເຊັ່ນ ຄ່າການບໍລິການເຂົ້າຊົມ, ຄ່າການຖ່າຍທຳ ເພື່ອຈຸດປະສົງທາງການຄ້າ ແລະ ຄ່າການຄົ້ນຄວ້າ ວິໄຈມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
3. ພັນທະຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆທີ່ດຳເນີນກິດຈະການ ຊຶ່ງຕິດພັນກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
4. ການປະກອບສ່ວນ, ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຂອງບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ;
5. ລາຍໄດ້ຈາກການເຄື່ອນໄຫວກິດຈະກຳ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ອື່ນໆ.

ມາດຕາ 71(ປັບປຸງ) ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ກອງທຶນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ກອງທຶນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕ້ອງລວມສູນຜ່ານປະຕູດຽວ, ຮັບປະກັນຄວາມໂປ່ງໃສ, ສາມາດກວດສອບໄດ້, ສອດຄ່ອງກັບຈຸດປະສົງ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 69 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້, ຖືກຕ້ອງຕາມກົດໝາຍວ່າດ້ວຍງົບປະມານແຫ່ງລັດ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ລະບຽບການລະອຽດກ່ຽວກັບການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການນຳໃຊ້ກອງທຶນດັ່ງກ່າວ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ຕ່າງຫາກ.

ພາກທີ VIII

ຂໍ້ຫ້າມ

ມາດຕາ 72(ໃໝ່) ຂໍ້ຫ້າມທົ່ວໄປ

ຫ້າມ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ມີ ພຶດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ທຳລາຍພະພຸດທະຮູບ, ບູຮານສະຖານ, ປູສະນິຍະສະຖານ, ສະຖານທີ່ປະຫວັດສາດ, ບຽດຍຶດ, ຈັບຈອງ ທີ່ດິນເຂດອະນຸລັກມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ, ປ່ຽນແປງສະຖານະພາບເດີມ ຂອງມໍຣະດົກ ໄປສູ່ສະຖານະພາບອື່ນ, ບິດເບືອນເນື້ອໃນປະຫວັດສາດ;
2. ສຳປະທານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ແລະ ປະຫວັດສາດລະດັບຊາດ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
3. ນຳໃຊ້ເຂດມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ເຊັ່ນ ມໍຣະດົກສະຖານ, ສະຖານທີ່ປະຫວັດສາດເຂົ້າໃນເປົ້າໝາຍໃດໜຶ່ງທີ່ຈະພາໃຫ້ປ່ຽນແປງສະຖານະພາບເດີມ;

4. ຈົດກ່າຍ, ລອກແບບ ເອົາຜົນງານການຄົ້ນຄວ້າ, ປະດິດແຕ່ງຂອງຜູ້ອື່ນ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ມາເປັນລິຂະສິດຂອງຕົນ ຫຼື ພິມເຜີຍແຜ່ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ ຈາກເຈົ້າຂອງລິຂະສິດ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;

5. ທຳລາຍປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ ຫຼື ຊຸດຄົ້ນຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດຢູ່ໜ້າດິນ, ໃຕ້ດິນ, ໃຕ້ນ້ຳ, ໃນເຂດມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ, ບຽດຍິດ, ຈັບຈອງທີ່ດິນເຂດປົກປັກຮັກສາ ຊີວະນາໆພັນ, ສວນອຸດທິຍານ ແລະ ເຂດທົວທັດທຳມະຊາດ ລວມທັງ ການປ່ຽນແປງສະຖານະພາບເດີມຂອງມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;

6. ນຳເຂົ້າ, ຈຳໜ່າຍ ແລະ ເຜີຍແຜ່ ຜະລິດຕະພັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳ ຂອງຕ່າງປະເທດທີ່ເປັນວັດຖຸ ໂດຍສະເພາະພະພຸດທະຮູບ ຫຼື ບໍ່ເປັນວັດຖຸ ທີ່ບໍ່ສອດຄ່ອງກັບວັດທະນະທຳ, ຮີດຄອງປະເພນີອັນດີງາມຂອງຊາດລາວ;

7. ມີພິດຕິກຳອື່ນທີ່ເປັນການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 73(ໃໝ່) ຂໍ້ທຳມະສຳລັບພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫໍພິພິທະພັນ
ທຳມະສຳລັບພະນັກງານທີ່ຮັບຜິດຊອບວຽກງານ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫໍພິພິທະພັນ ມີພິດຕິກຳດັ່ງນີ້:

1. ສວຍໃຊ້ສິດໜ້າທີ່ຕຳແໜ່ງ ເພື່ອຮັບຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ ຈາກວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫໍພິພິທະພັນ;

2. ສວຍໃຊ້ສິດໜ້າທີ່ເກີນຂອບເຂດ ຊຶ່ງກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມເສັຍຫາຍແກ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງລັດ, ລວມໝູ່ ຫຼື ຜົນປະໂຫຍດອັນຊອບທຳຂອງປະຊາຊົນ;

3. ປະລະໜ້າທີ່ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫໍພິພິທະພັນ ຊຶ່ງການຈັດຕັ້ງມອບໝາຍໃຫ້;

4. ເປີດເຜີຍຄວາມລັບຂອງລັດ, ຄວາມລັບທາງລັດຖະການ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫໍພິພິທະພັນ;

5. ປອມແປງເອກະສານ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫໍພິພິທະພັນ;

6. ດຳເນີນ ຫຼື ເຂົ້າຮ່ວມທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ໃນທຸກຮູບແບບ;

7. ທຳລາຍຂໍ້ມູນຫຼັກຖານ, ປົດບັງ ເຊື່ອງອຳລາຍຮັບ, ໃຫ້ ຫຼື ຮັບ, ທວງເອົາ, ຂໍເອົາສິນບິນ, ສົມຮູ້ຮ່ວມຄິດກັບບຸກຄົນອື່ນ ແລະ ຊຸກເຊື່ອງການກະທຳຜິດທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລະ ຫໍພິພິທະພັນ;

8. ປ່ຽນແທນ, ປ່ຽນເອົາ ວັດຖຸ, ຍິດເອົາເຂດມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;

9. ໂຄສະນາ ບົດເບື້ອນຄວາມຈິງ ກ່ຽວກັບເນື້ອໃນ, ຂອບເຂດການເຄື່ອນໄຫວ, ການຂີ້ຂາຍ ວັດຖຸພັນ, ຜະລິດຕະພັນ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;

10. ເກັບຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າບໍລິການບໍ່ຖືກຕ້ອງຕາມລະບຽບການ;

11. ກ່າຍ, ລອກແບບ, ຈຳລອງ ວັດຖຸພັນ, ຜະລິດຕະພັນ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
12. ມີພິດຕິກຳອື່ນທີ່ເປັນການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 74(ໃໝ່) ຂໍ້ຫ້າມສຳລັບບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງອື່ນ

ຫ້າມ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ການຈັດຕັ້ງອື່ນ ມີ ພິດຕິກຳ ດັ່ງນີ້:

1. ໝົ່ນປະໝາດ, ບັງຄັບ, ນາບຊູ່, ໃຊ້ຄວາມຮຸນແຮງ ແລະ ແອບອ້າງຊື່ຜູ້ອື່ນຕໍ່ພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຫາຜົນປະໂຫຍດສ່ວນຕົວ ຫຼື ພັກພວກ ທີ່ພົວພັນກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
2. ດຳເດີນທຸລະກິດອອກແບບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ດ້ວຍຕົນເອງ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບອະນຸຍາດ;
3. ຂັດຂວາງການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງພະນັກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ;
4. ປະຕິເສດການສະໜອງຂໍ້ມູນ, ຮ່ວມມືໃນການປົກປິດ ແລະ ແກ່ຍາວການຄົ້ນຄວ້າວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
5. ມີພິດຕິກຳອື່ນທີ່ເປັນການລະເມີດລະບຽບກົດໝາຍ.

**ພາກທີ IX
ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ**

ມາດຕາ 75(ໃໝ່) ຮູບການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຂໍ້ຂັດແຍ່ງກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ສາມາດແກ້ໄຂ ດ້ວຍຮູບການໃດໜຶ່ງ ດັ່ງນີ້:

1. ການປະນີປະນອມ ຫຼື ການໄກ່ເກ້ຍ;
2. ການແກ້ໄຂທາງດ້ານບໍລິຫານ;
3. ການແກ້ໄຂດ້ວຍອົງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ;
4. ການຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານປະຊາຊົນ;
5. ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະສາກົນ.

ມາດຕາ 76(ໃໝ່) ການປະນີປະນອມ ຫຼື ການໄກ່ເກ້ຍ

ໃນກໍລະນີມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຄູ່ກໍລະນີ ສາມາດແກ້ໄຂດ້ວຍການປະນີປະນອມ ຫຼື ໄກ່ເກ້ຍກັນ.

ມາດຕາ 77(ໃໝ່) ການແກ້ໄຂທາງດ້ານບໍລິຫານ

ໃນກໍລະນີມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຄູ່ກໍລະນີ ສາມາດສະເໜີຕໍ່ ຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ພິຈາລະນາຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 78(ໃໝ່) ການແກ້ໄຂດ້ວຍອົງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ

ໃນກໍລະນີມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ໃນການດຳເນີນທຸລະກິດ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຄູ່ກໍລະນີ ສາມາດຮ້ອງຂໍຕໍ່ອົງການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເພື່ອພິຈາລະນາແກ້ໄຂຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 79(ໃໝ່) ການຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ສານປະຊາຊົນ

ໃນກໍລະນີມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຄູ່ກໍລະນີ ສາມາດຮ້ອງຟ້ອງຕໍ່ ສານປະຊາຊົນ ເພື່ອຕັດສິນຄະດີ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 80(ໃໝ່) ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີລັກສະນະສາກົນ

ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທີ່ມີລັກສະນະສາກົນ ໃຫ້ປະຕິບັດຕາມສັນຍາສາກົນ ແລະ ສິນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາຄີ.

ພາກທີ X

ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການກວດກາ

ໝວດທີ 1

ການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ມາດຕາ 81(ປັບປຸງ) ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ລັດຖະບານ ຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຢ່າງລວມສູນ ແລະ ເປັນເອກະພາບໃນທົ່ວປະເທດ ໂດຍມອບໃຫ້ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບ ໂດຍກົງ ແລະ ເປັນໃຈກາງປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການອື່ນ ແລະ ອົງການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ.

ອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ມີ ດັ່ງນີ້:

1. ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ;
2. ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງ, ນະຄອນ;
3. ຫ້ອງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ເທດສະບານ;
4. ອົງການປົກຄອງບ້ານ.

ໃນກໍລະນີທີ່ມີຄວາມຈໍາເປັນ ອາດຈະສ້າງຕັ້ງຄະນະກຳມະການລະດັບຊາດ ເພື່ອມໍຣະດົກ ໂລກ, ຄະນະກຳມະການມໍຣະດົກລະດັບທ້ອງຖິ່ນ, ພະແນກ ຫຼື ຫ້ອງການມໍຣະດົກໂລກ ສຳລັບແຂວງ ທີ່ມີມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການຮັບຮອງເປັນມໍຣະດົກໂລກ ຂຶ້ນກໍໄດ້.

ມາດຕາ 82(ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ຄົ້ນຄວ້າ, ສ້າງຮ່າງນະໂຍບາຍ, ແຜນຍຸດທະສາດ, ຮ່າງກົດໝາຍກ່ຽວກັບມໍຣະດົກ ແຫ່ງຊາດ ເພື່ອສະເໜີລັດຖະບານພິຈາລະນາ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່, ສຶກສາອົບຮົມ ແນວທາງ ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວ ກັບ ວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
3. ຄົ້ນຄວ້າ, ສ້າງແຜນງົບປະມານ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
4. ຊີ້ນຳການສຳຫຼວດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ວິໄຈ, ຂຸດຄົ້ນມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດແຕ່ລະປະເພດ;
5. ຮັບຜິດຊອບໂດຍກົງຕໍ່ມໍຣະດົກລະດັບຊາດ, ລະດັບພາກພື້ນ ແລະ ລະດັບໂລກ;
6. ຊີ້ນຳ, ຊຸກຍູ້, ຕິດຕາມ ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍ, ແຜນການ, ໂຄງການກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
7. ຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກອະນຸຍາດກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທີ່ຢູ່ໃນ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
8. ສ້າງ, ບຳລຸງ, ຝຶກອົບຮົມ ແລະ ນຳໃຊ້ ບຸກຄະລາກອນ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກ ແຫ່ງຊາດ;
9. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
10. ສະຫຼຸບ ລາຍງານ ແລະ ປະເມີນຜົນໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງ ຊາດ ຕໍ່ລັດຖະບານຢ່າງເປັນປົກກະຕິ;
11. ປະຕິບັດສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 83(ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ພະແນກຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ແຂວງ, ນະຄອນ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຜັນຂະຫຍາຍນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍ, ແຜນການ, ໂຄງການຂອງກະຊວງ ມາເປັນລະບຽບການ, ແຜນການ, ໂຄງການຂອງຕົນ ແລ້ວຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ;
2. ໂຄສະນາ ເຜີຍແຜ່, ສຶກສາອົບຮົມ ນະໂຍບາຍ, ລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບວຽກ ງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;

3. ຄົ້ນຄວ້າ, ສ້າງແຜນງົບປະມານ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
4. ສຳຫຼວດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
5. ຂຶ້ນທະບຽນ ແລະ ອອກອະນຸຍາດກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
6. ຊີ້ນຳ, ຊຸກຍູ້ຫ້ອງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ເທດສະບານ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
7. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
8. ພົວພັນ ແລະ ຮ່ວມມືກັບຕ່າງປະເທດ, ພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕາມການມອບໝາຍ;
9. ສະຫຼຸບ, ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລ້ວລາຍງານ ຕໍ່ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນ;
10. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 84 ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງ ຫ້ອງການ ຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ເທດສະບານ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຫ້ອງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ເມືອງ, ເທດສະບານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ດັ່ງນີ້:

1. ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດລະບຽບກົດໝາຍ, ແຜນການ, ໂຄງການ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
2. ເຜີຍແຜ່, ສຶກສາອົບຮົມ ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບກົດໝາຍກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
3. ຄົ້ນຄວ້າ, ສ້າງແຜນງົບປະມານ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
4. ສຳຫຼວດ, ເກັບກຳຂໍ້ມູນ, ຂຶ້ນບັນຊີກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
5. ໃຫ້ຄວາມເຫັນກ່ຽວກັບການອະນຸຍາດ ໃຫ້ດຳເນີນວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
6. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນອື່ນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;
7. ສະຫຼຸບ, ປະເມີນຜົນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ແລ້ວລາຍງານ ຕໍ່ຂັ້ນເທິງຂອງຕົນ;
8. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 85(ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງອົງການປົກຄອງບ້ານ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ອົງການປົກຄອງບ້ານ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ຕົ້ນຕໍ ດັ່ງນີ້:

1. ຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ອະນຸລັກ, ປະຕິສັງຂອນ, ນຳໃຊ້ ແລະ ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕາມຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ;
2. ສຳຫຼວດ, ຂຶ້ນບັນຊີມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທີ່ຢູ່ໃນຂອບເຂດຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງຕົນ ເພື່ອສະເໜີໃຫ້ຂັ້ນເທິງພິຈາລະນາ;
3. ສະຫຼຸບ, ລາຍງານການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຕໍ່ຂັ້ນເທິງຂອງ ຕົນ.

ມາດຕາ 86(ປັບປຸງ) ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຂະແໜງການອື່ນ

ໃນການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຂະແໜງການອື່ນ ເປັນຕົ້ນ ຂະແໜງການໂຍທາທິການ ແລະ ຂົນສົ່ງ, ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ, ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ພະລັງງານ ແລະ ບໍ່ແຮ່, ປ້ອງກັນຊາດ-ປ້ອງກັນຄວາມສະຫງົບ, ຂະແໜງການພາຍໃນ , ອົງການພຸດທະສາສະໜາ, ອົງການແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ ມີສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ປະສານສົມທົບກັບຂະແໜງການຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ ຕາມພາລະບົດບາດຂອງຕົນ.

ໝວດທີ 2

ການກວດກາວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ມາດຕາ 87(ປັບປຸງ) ອົງການກວດກາວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ

ອົງການກວດກາວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ປະກອບດ້ວຍ:

1. ອົງການກວດກາພາຍໃນ ຊຶ່ງແມ່ນ ອົງການດຽວກັນກັບອົງການຄຸ້ມຄອງວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ທີ່ໄດ້ກຳ ນົດໄວ້ໃນມາດຕາ 81 ຂອງກົດໝາຍສະບັບນີ້;
2. ອົງການກວດກາພາຍນອກ ຊຶ່ງແມ່ນ ສະພາແຫ່ງຊາດ, ອົງການກວດກາລັດຖະບານ ແລະ ຕ້ານການສໍ້ລາດບັງຫຼວງ, ອົງການກວດສອບແຫ່ງລັດ, ແນວລາວສ້າງຊາດ, ອົງການຈັດຕັ້ງມະຫາຊົນ, ປະຊາຊົນ ແລະ ສື່ມວນຊົນ.

ອົງການກວດກາວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ມີ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ ດັ່ງນີ້:

1. ກວດກາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ງົບປະມານ, ແຜນການ, ໂຄງການ, ລະບຽບກົດໝາຍ ກ່ຽວກັບວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ລວມທັງສັນຍາສາກົນ ແລະ ສົນທິສັນຍາ ທີ່ ສປປ ລາວ ເປັນພາສີ;
2. ກວດກາການແກ້ໄຂຄຳສະເໜີຂອງ ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ກ່ຽວກັບ ວຽກງານມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ;

3. ສະເໜີໃຫ້ເປົ້າໝາຍທີ່ຖືກກວດກາ ແກ້ໄຂ, ປັບປຸງ, ປົວແປງ ການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງຕົນໃຫ້ຖືກຕ້ອງ;
4. ປະຕິບັດ ສິດ ແລະ ໜ້າທີ່ອື່ນ ຕາມທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 88 ຮູບການກວດກາ

ການກວດກາວຽກງານ ມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ມີ ສາມ ຮູບການ ຄື:

1. ການກວດກາຕາມລະບົບປົກກະຕິ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາທີ່ດຳເນີນໄປຕາມແຜນການຢ່າງເປັນປະຈຳ ແລະ ມີກຳນົດເວລາອັນແນ່ນອນ;
2. ການກວດກາໂດຍມີການແຈ້ງໃຫ້ຮູ້ລ່ວງໜ້າ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດການອກແຜນການເມື່ອທັນວ່າມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ລ່ວງໜ້າ;
3. ການກວດກາແບບກະທັນຫັນ ຊຶ່ງແມ່ນ ການກວດກາໂດຍຮີບດ່ວນ ທີ່ບໍ່ໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຜູ້ຖືກກວດກາຮູ້ລ່ວງໜ້າ.

ພາກທີ XI

ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ ແລະ ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ມາດຕາ 89(ປັບປຸງ) ນະໂຍບາຍຕໍ່ຜູ້ມີຜົນງານ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງ ທີ່ມີຜົນງານໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ເປັນຕົ້ນ ການຄຸ້ມຄອງ, ປົກປັກຮັກສາ, ອະນຸລັກ, ບູລະນະ ແລະ ພັດທະນາມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ຈະໄດ້ຮັບການຍ້ອງຍໍສັນລະເສີນ ແລະ ນະໂຍບາຍອື່ນ ຕາມລະບຽບການ.

ຜູ້ມີຜົນງານໃນການພົບເຫັນ, ພົບພໍ້, ຄົ້ນຄວ້າ ຫຼື ໃຫ້ຂໍ້ມູນ ທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ກ່ຽວກັບມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດນັ້ນ ນອກຈາກຈະໄດ້ຮັບນະໂຍບາຍ ຕາມວັກທີໜຶ່ງເທິງນີ້ແລ້ວ ຍັງຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດອື່ນ ຕາມລະບຽບກົດໝາຍ.

ມາດຕາ 90(ປັບປຸງ) ມາດຕະການຕໍ່ຜູ້ລະເມີດ

ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ຫຼື ການຈັດຕັ້ງທີ່ໄດ້ລະເມີດກົດໝາຍສະບັບນີ້ ຈະຖືກສຶກສາອົບຮົມ, ກ່າວເຕືອນ, ລົງວິໄນ, ປັບໃໝ, ໃຊ້ແທນທາງແພ່ງ ຫຼື ຖືກລົງໂທດທາງອາຍາ ແລ້ວແຕ່ກໍລະນີເບົາ ຫຼື ໜັກ.

ພາກທີ XII ບົດບັນຍັດສຸດທ້າຍ

ມາດຕາ 91 ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ລັດຖະບານແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ເປັນຜູ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດກົດໝາຍສະບັບນີ້.

ມາດຕາ 92 ຜົນສັກສິດ

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ມີຜົນສັກສິດ ນັບແຕ່ວັນປະທານປະເທດ ແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ ອອກລັດຖະດຳລັດປະກາດໃຊ້ ແລະ ພາຍຫຼັງໄດ້ລົງໃນຈົດໝາຍເຫດທາງລັດຖະການ ສິບຫ້າວັນ.

ກົດໝາຍສະບັບນີ້ ປຸງແທນກົດໝາຍວ່າດ້ວຍມໍຣະດົກແຫ່ງຊາດ ສະບັບເລກທີ 08/ສພຊ ລົງວັນທີ 09 ພະຈິກ 2005.

ຂໍ້ກຳນົດ, ບົດບັນຍັດໃດ ທີ່ຂັດກັບກົດໝາຍສະບັບນີ້ ລ້ວນແຕ່ຖືກຍົກເລີກ.

ປະທານສະພາແຫ່ງຊາດ